

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

УХВАЛЕНО
Рішенням вченої ради
Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця
від 29.06.2023 р, протокол № 7

ВВЕДЕНО В ДІЮ:
Наказом ректора Харківського
національного економічного
університету імені Семена Кузнеця
від 29.06.2023 р. № 176

Володимир ПОНОМАРЕНКО

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
У ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ
ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ (НОВА РЕДАКЦІЯ)**

Харків
2023

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення «Про силабус навчальної дисципліни у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця» (далі – Положення) розроблено відповідно до:

Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII;

Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VI;

Постанови Кабінету Міністрів України № 1187 від 30.12.2015 р. «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»;

Наказу Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 р. № 977 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»;

Листа Міністерства освіти і науки України № 1/9-434 від 09.07.2018 р. «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»;

рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти; нормативних документів Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (далі – Університет),

а також на основі вивчення досвіду українських і зарубіжних університетів.

1.2. Метою Положення є надання допомоги викладачам в організації вивчення здобувачами вищої освіти навчальної дисципліни на основі принципу студентоцентрованого навчання, що передбачає заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу, побудову освітнього середовища на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу, а також підвищення мотивації здобувачів вищої освіти до навчання шляхом розкриття ролі й місця даної дисципліни в освітній програмі.

1.3. Силабус є стислим описом навчальної дисципліни (освітнього компоненту) освітньої програми, який містить основні характеристики дисципліни і має на меті допомогти здобувачеві вищої освіти в організації його навчальної діяльності.

1.4. Положення містить рекомендації щодо розроблення, оформлення, порядку затвердження, оприлюднення та рекомендовану структуру силабусу навчальної дисципліни.

2. РОЗРОБЛЕННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Згідно Глосарію, що затверджений рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (протокол від 29.08.2019 р. №9):

«Силабус – це документ, в якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і студента / аспіранта. В ньому представляються процедури (у т. ч. стосовно deadlines і принципів оцінювання), політики (включно з політикою академічної добросовісності) і зміст курсу, а також календар його виконання. В силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить перед своєю дисципліною. Студент / аспірант має зрозуміти, чого він/вона зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей курс. Силабус окреслює концептуальний перехід від “здобування знань” і “одержання практичних навичок” до компетентностей, що їх може засвоїти студент / аспірант, вивчаючи цей курс. Силабус включає в себе анотацію курсу, мету (компетентності), перелік тем, матеріали для читання, правила стосовно зарахування пропущених занять».

2.2. Силабус створюється для здобувачів вищої освіти.

Призначення цього документу – пояснити здобувачам вищої освіти суть навчальної дисципліни (освітнього компоненту), дати їм змогу розподіляти час, сили, інтенсивність своєї самостійної роботи.

2.3. Силабус розробляється на основі Робочої програми навчальної дисципліни (нормативного документу Університету, затвердженого у встановленому порядку, до підготовки якого були залучені усі стейкхолдери) науково-педагогічними працівниками кафедри, за якими закріплено навчальну дисципліну.

2.4. Відповідальність за розроблення, своєчасність, якість підготовки та оформлення силабусів покладається на завідувачів кафедр.

Якщо навчальна дисципліна закріплена в навчальному плані за декількома кафедрами, то силабус розробляється авторським колективом кафедр.

2.5. В рамках академічної свободи розробники силабусу мають право додати будь-яку інформацію стосовно навчальної дисципліни.

2.6. Час на підготовку силабусу включається до розділу «Методична робота» індивідуального плану роботи викладача.

2.7. Текст рукопису має бути набраний шрифтом Times New Roman, кт 12. Усі поля мають складати по 2 см. Абзацний відступ має бути однаковим по всій роботі; міжрядковий інтервал – становити множник 1. У колонтитулі відображається назва Університету та його логотип.

Обсяг силабусу не може перевищувати двох-трьох аркушів.

3. РЕКОМЕНДОВАНА СТРУКТУРА СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

До структури силабусу входять такі основні елементи:

3.1. Загальна інформація про навчальну дисципліну:
назва Університету (зазначається у колонтитулі);
назва дисципліни;
шифр та назва спеціальності;
назва освітньої (освітньо-професійної / освітньо-наукової) програми;
освітній рівень;
статус дисципліни: обов'язкова / вибіркова;
мова викладання, навчання та оцінювання;
курс / семестр;
кількість кредитів ЄКТС (обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин);
розподіл годин за формами освітнього процесу та видами навчальних занять;
форма семестрового контролю;
назва кафедри та її місцезнаходження, сайт кафедри (за наявності);
викладач і контактна інформація;
дні навчальних занять (за розкладом);
консультації (вказати час і місце проведення консультацій, очні / дистанційні, відповідно до графіку / за домовленістю з ініціативи здобувача вищої освіти, індивідуальні / групові).

3.2. Мета навчальної дисципліни – бажаний кінцевий результат, отримуваний здобувачем вищої освіти внаслідок засвоєння ним навчального матеріалу.

Для вибіркової навчальної дисципліни також може бути наведено коротке пояснення можливостей та переваг, які надає вивчення дисципліни.

3.3. Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:
Пререквізити – ті знання та навички, якими повинен володіти здобувач вищої освіти, щоб приступити до вивчення дисципліни, або перелік попередньо прослуханих дисциплін.

Постреквізити - дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що здобуваються по завершенню вивчення даної дисципліни.

3.4. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями та темами, поданий у силабусі, має відповідати Робочій програмі навчальної дисципліни.

3.5. Матеріально-технічне (програмне) забезпечення дисципліни (за необхідності, якщо є вимоги, які здобувач вищої освіти повинен врахувати) – вказується необхідне обладнання та / або програмне забезпечення для опанування дисципліни.

3.6. Форми та методи оцінювання повинні відповідати робочій програмі навчальної дисципліни.

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

– для дисциплін з формою семестрового контролю залік: максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту), диференційованого заліку або заліку. Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

– для дисциплін з формою семестрового контролю залік – сумуванням всіх балів, отриманих під час поточного контролю.

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит) – сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

3.7. Політики навчальної дисципліни.

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог, які викладач висуває здобувачам вищої освіти при вивченні дисципліни. Будь-яка політика вибудовується з урахуванням норм чинного законодавства України та нормативних документів Університету.

Вимоги можуть стосуватися дотримання академічної доброчесності, відвідування занять, правил поведінки на заняттях, дедлайнів, допусків до контролю, заохочень та стягнень тощо.

Здобувач вищої освіти має право отримувати інформацію про умови вивчення дисципліни, критерії та процедури оцінювання, результати кожного контрольного заходу тощо.

Для вибіркової дисципліни можна зазначити, що після здійснення вибору дисципліни вона стає обов'язковою для вивчення і включається до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Викладач може використовувати у силабусі нижченаведені матеріали.

Політика дотримання академічної доброчесності (відповідно до Закону України «Про освіту») – «Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонено (в тому числі із використанням мобільних девайсів).
<https://www.hneu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>

3.8. Рекомендована структура силабусу навчальної дисципліни наведена у Додатку.

4. ПОРЯДОК ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ОПРИЛЮДНЕННЯ СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Проєкт силабусу навчальної дисципліни розглядається та затверджується на засіданні кафедри.

4.2. Силабус обов'язкової навчальної дисципліни має бути доступний здобувачам вищої освіти на початок семестру, вибіркової – на момент здійснення вибору дисциплін на наступний семестр (навчальний рік).

4.3. Силабус у електронному вигляді надається до навчально-методичного відділу для оприлюднення на офіційному сайті Університету в Інформаційному пакеті та зберігається на кафедрі у електронному вигляді.

4.4. У разі викладання навчальної дисципліни іноземною мовою силабус складається як українською, так і мовою викладання.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Положення ухвалюється рішенням вченої ради Університету та вводиться в дію наказом ректора Університету.

5.2. Усі зміни та доповнення до цього Положення розглядаються та ухвалюються на засіданні вченої ради Університету та вводяться в дію наказом ректора.

Керівник навчально-
методичного відділу

Ганна ЧУМАК

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з навчально-
методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

Юрисконсульт I категорії

Яніна ЧУПРИНА

Силабус навчальної дисципліни
«Етика бізнесу»

Спеціальність	073 Менеджмент
Освітня програма	Бізнес-адміністрування
Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська
Курс / семестр	1 курс, 2 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити
Розподіл годин за формами освітнього процесу та видами навчальних занять	Лекції – 20 год.
	Практичні (семінарські) – 28 год.
	Лабораторні – 0 год.
	Самостійна робота – 72 год.
Форма семестрового контролю	Залік
Кафедра	Кафедра менеджменту та бізнесу, ауд.703 бібліотечно-го корпусу, сайт кафедри: https://www.kmib-hneu.com/
Викладач (-і)	Немашкало Каріна Ромеовна, к.е.н., доцент;
Контактна інформація викладача (-ів)	karina.nemashkalo@hneu.net
Дні навчальних занять	Лекція: згідно діючого розкладу занять Практичні: згідно діючого розкладу занять
Консультації	На кафедрі менеджменту та бізнесу, очні, відповідно до графіку консультацій, індивідуальні, чат в ПНС

Мета навчальної дисципліни: засвоєння мовної культури та мовного етикету, техніки ділового спілкування, невербальних засобів спілкування та іміджу ділової людини

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Теорія організації	Менеджмент
Історія української культури	Комунікативний менеджмент

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 Етика бізнесу як наука та дисципліна

Тема 1. Етика бізнесу як наука і дисципліна: об'єкт, предмет і завдання

Тема 2. Мовна культура ділової розмови

Тема 3. Невербальні засоби спілкування

Змістовий модуль 2 Культура та засоби спілкування, імідж ділової людини

Тема 4. Етика мовного етикету в системі комунікацій

Тема 5. Технології ведення ділових переговорів

Тема 6. Могутність іміджу

Тема 7. Етика дистанційного спілкування

Матеріально-технічне (програмне) забезпечення дисципліни

Мультимедійний проектор, ПНС ХНЕУ ім.С.Кузнеця, ZOOM

Форми та методи оцінювання

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль, який проводиться у формі диференційованого заліку.

Максимально можлива кількість балів за поточний контроль упродовж семестру для дисципліни форма контролю якої залік – 100 та мінімально можлива кількість балів – 60.

Поточний контроль включає наступні контрольні заходи: завдання за темами; поточні контрольні роботи; презентації за темами та написання есе.

Більш детальна інформація щодо системи оцінювання та накопичування балів з навчальної дисципліни наведена у робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Політики навчальної дисципліни

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти притягуються до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання відповідного виду навчальної роботи.

Більш детальну інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм та методів оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни.